

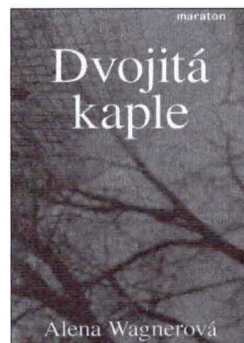
Alena Wagnerová:

Dvojitá kaple

Praha: Maraton, 2021

Keď nové, svojím edičným plánom ambiciózne nakladateľstvo Maraton vydalo novelu *Dvojitá kaple* česko-nemeckej autorky Aleny Wagnerovej, zo zvedavosti som po nej siahol. Viedlo ma k tomu niekoľko dôvodov. Na prvé stretnutie s Alenou Wagnerovou si spomínam z Brna v roku 1967, keď sme sa cestou do Trenčína u nej zastavili. Mojimi spoločníkmi boli dvaja nemeckí študenti zo Saarbrückenu, s ktorými som sa rok predtým zoznámil na seminári v Europa Haus vo Viedni. Na pozvanie mojich rodičov sme cestovali do Trenčína a v Brne sme sa zastavili u Aleny na neohlásený obed. Bola totiž tiež účastníčkou seminára a zároveň aj priateľkou Karla-Heinza Köhlera – jedného z mojich spoločníkov, ktorý sa v roku 1989 stal jej manželom a dodnes spolu žijú v Saarbrückene. Vedel som, že Alena Wagnerová v Nemecku niečo píše, ale v tom čase som o nej nemal žiadne konkrétne informácie. Situácia sa zmenila po roku 1989, začali sme sa stretávať na rôznych stredoeurópskych fórach.

Alena Wagnerová je známa ako orálna historička, spisovateľka a editorka. Píše v češtine a v nemčine. Je autorka biografie *Sidonie Nádherná* (2010) o českej a európskej osobnosti, ktorej život sa odohrával na pozadí prvej polovice 20. storočia, o jej bratovi Johannesovi z okruhu Franza Kafku (*Bol lásky prodejně*, 2013) a českej novinárky Mileny Jesenskej (*Milena Jesenská*, 2015). Kniha *V ohnisku nepokoje* (2003) obohacuje kafkovskú literatúru o pohľad na spisovateľovu rodinu. V knihe *Štrasburská katedrála: Co by dělal Čech v Alasku?* (2011) sleduje alsaskú stopu spisovateľa Jiřího Weila. Dlhodobu sa za-

oberala česko-nemeckými vzťahmi a pripravila rozhovory s Nemcami a Čechmi zo Sudet *Odsunuté vzpomínky* (1993) a *Neodsunuté vzpomínky* (2001) a publikáciu o nemeckých odporcoch nacizmu v Československu *A zapomenuti vejdemo do dějin...* (2010). Vydala cyklus poviedok *Cestou životem* (2019).

Novela *Dvojitá kaple* vyšla najprv v roku 1982 vo Švajčiarsku a v roku 1991 aj v českom preklade. Terajšie vydanie je poctou mladého nakladateľstva autorke k jej osemdesiatym piatym narodeninám. Novela je intímnu spomienkou na detstvo a dospievanie v evanjelickej rodine a os rozprávania tvorí vzťah rodičov a detí. Dráma jedného života alebo skôr jednej rodiny vyúsťuje do katarzie, ktorou je pochopenie, odpustenie a nájdenie cesty k sebe a k druhým. Samotná autorka k tomuto vydaniu dopĺňa rozprávanie o osude textu od dokončenia rukopisu k jeho vydaniu.

Treba pripomenúť, že Alena Wagnerová bola po Tadeuszovi Mazowieckom druhá, ktorej udelili cenu Pelikán v roku 2005. Slová z jej ďakovného prejavu sú aktuálne stále.

Polem mé působnosti je drobná práce pro občanskou společnost. Bez ní podle mého soudu nemůže existovat skutečně demokratická společnost. Ta práce drobná musí mít samozřejmě určitý cíl, to nemůže být práce od hodiny k hodině, musí být vedena cílem společnosti hluboce demokratické, sociálně sprá-

vedlivé, v níž všichni lidé dostávají rovné šance. Věřím na změny zdola, na tisíc malých kroků, které dělá tisíc drobných lidí a tím mění svět k lepšímu. Instituce považují za nutné, ale mám k nim nedůvěru. Smyslem drobné práce je, že zůstává skryta a nepoznána a působí od člověka k člověku...

Vojtech Čelko
